

**Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika
w Czechowicach- Dziedzicach
rok szkolny 2024/2025**

„Szkoła mocą swego posłannictwa kształtuje władze umysłowe, rozwija zdolność wydawania prawidłowych sądów, wprowadza w dziedzictwo kultury wytworzonej przez przeszłe pokolenie, kształci zmysł wartości, przygotowuje do życia zawodowego, sprzyja dyspozycjom do wzajemnego zrozumienia się stwarzając przyjazne współzycie wśród wychowanków różniących się charakterem czy pochodzeniem”

Jan Paweł II

- I. Podstawy prawne**
- II. Misja szkoły**
- III. Wizja szkoły**
- IV. Sylwetka absolwenta**
- V. Wprowadzenie do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły**
- VI. Rozumienie pojęć wychowanie i profilaktyka dla potrzeb wprowadzenia oraz realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły**
- VII. Czynniki chroniące oraz czynniki ryzyka występujące w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia**
- VIII. Cele działalności wychowawczo-profilaktycznej szkoły**
- IX. Harmonogram działań wychowawczo- profilaktycznych**
- X. Strategie profilaktyki szkolnej**
- XI. Metody i formy realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły**
- XII. Struktura oddziaływań wychowawczo- profilaktycznych**
- XIII. Instytucje i organizacje wspierające szkołę w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły**
- XIV. Przewidywane efekty Programu i podjętych działań wychowawczo- profilaktycznych**
- XV. Monitoring i ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły**

I. Podstawy prawne

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).

Ustawy i rozporządzenia MEN:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku- Prawo Oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).

Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej) (Dz.U. 2017r. poz. 356)

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U.2021r. poz. 1533)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 stycznia 2018 r. zmieniające Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U.2018r. poz. 214)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. 2017 r. poz. 649)

Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach

Rozporządzenie MEiN z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2022r. poz.1593)

Rozporządzenie MEiN z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2022 r. poz. 1610)

Rozporządzenie MEiN z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. 2022r. poz. 645, 795 i 1047)

Rozporządzenie MEiN z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. 2022r. poz. 1711)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018r. poz. 1675).

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst Jednolity - Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z póź. zm.).

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).

Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).

Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. poz. 1490).

Ustawa z 11 września 2015 o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2017. poz. 2237i 2371)

Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108).

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 realizowany przez ministerstwa: Edukacji Narodowej oraz Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2024/2025 wyznaczone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Statut Szkoły Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Czechowicach-Dziedzicach.

II. Misja szkoły

Misja szkoły jest przesłaniem dotyczącym tego, czym będziemy się kierować w codziennych działaniach, prowadzących do urzeczywistnienia wizji. Misja konkretyzuje ogólny cel działania szkoły.

Jesteśmy po to, aby wyposażyć ucznia w wiedzę i umiejętności, które pozwolą mu dokonać wyboru drogi dalszego kształcenia i funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie.

W swojej działalności kierujemy się dobrem ucznia i jego potrzebami.

Jesteśmy szkołą, która chce zapewnić **uczniom**:

- wychowanie w oparciu o uniwersalne wartości,
- przygotowanie do wejścia na kolejny stopień edukacji,
- przygotowanie do życia w dynamicznie zmieniającym się świecie XXI wieku,
- możliwość rozwijania talentów i zainteresowań,
- prowadzenie zdrowego i aktywnego stylu życia,
- poczucie własnej wartości i wiarę we własne możliwości.

Ważne dla nas jest, by **rodzice naszych uczniów**:

- aktywnie uczestniczyli w kształtowaniu edukacyjnego i wychowawczego kierunku rozwoju szkoły,
- byli partnerami przy podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych,
- otrzymywali pełną informację o osiągnięciach swoich dzieci.

Ważne dla nas jest, by **pracownicy szkoły**:

- współdecydowali o edukacyjnym i wychowawczym kierunku rozwoju szkoły,
- mieli możliwość doskonalenia i rozwoju zawodowego,
- mieli zapewnioną właściwą organizację pracy szkoły, inspirującą do twórczych działań,
- byli usatysfakcjonowani efektami swojej pracy.

Ważne dla nas jest, by **nasza szkoła**:

- opierała się na partnerstwie i dialogu,
- była bezpieczna i stymulująca edukacyjnie dla środowiska lokalnego,
- tworzyła środowisko społeczne i atmosferę sprzyjającą zmniejszeniu agresji i innych niepożądanych zachowań wśród uczniów,
- aktywizowała rodziców do współuczestnictwa w poprawie warunków pracy szkoły, poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów, organizacji wspólnych przedsięwzięć,
- kultywowała obyczaje i tradycje narodowe,

- cieszyła się uznaniem w środowisku i zainteresowaniem naszych klientów.

Pracę wychowawczą opieramy na wartościach akceptowanych przez całą społeczność szkoły, idei szkoły otwartej oraz promocji zdrowego stylu życia.

III. Wizja szkoły

Wizja jest pozytywnym wyobrażeniem przyszłości szkoły stworzonym na podstawie uznawanych wartości, z którego to wyobrażenia wywodzą się cele i szczegółowe plany ich realizacji.

- Szkoła jest wspólnotą uczniów, rodziców, nauczycieli i innych jej pracowników.
- Szkoła umożliwia uczniom wszechstronny rozwój, kształci potrzebę aktywnego spędzania wolnego czasu, stwarza warunki do nauki wszystkim, bez względu na ich możliwości psychiczne i fizyczne.
- Uczniowie i absolwenci naszej szkoły odnoszą sukcesy w różnych dziedzinach nauki, kultury i sportu, są dobrze wychowani, godnie reprezentują rodzinę, szkołę, Ojczyznę.
- W szkole panuje życzliwa i bezpieczna atmosfera oparta na kulturze osobistej, wzajemnym szacunku, akceptacji, pomocy i współdziałaniu.
- Kadre szkoły tworzy zespół aktywnych osób nastawionych twórczo i innowacyjnie, chętnych do doskonalenia się i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- Rodzice współpracują ze szkołą w realizacji celów edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych.
- Szkoła znana jest w środowisku jako placówka oferująca usługi edukacyjne na wysokim poziomie.
- Szkoła aktywnie włącza się do działań na rzecz społeczność lokalnej.

IV. Sylwetka absolwenta Szkoły Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika

Najważniejszym zadaniem naszej Szkoły jest wychowanie człowieka o „dobrym sercu i otwartym umyśle”, który odniesie sukces w życiu osobistym i zawodowym, potwierdzając realizację istotnych dla siebie wartości.

Cechy absolwenta naszej szkoły (ujęte w formie opisu funkcjonowania wychowanka):

Obszar zdrowia w sferze fizycznej

- dba o czystość ciała i swój wygląd,
- potrafi higienicznie i estetycznie przygotować pełnowartościowy posiłek,
- dba o swoje zdrowie - zapobiega chorobom zakaźnym i cywilizacyjnym,
- aktywnie spędza wolny czas,
- nie używa nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i napojów energetyzujących.

Obszar zdrowia w sferze psychicznej

- umie określić swoje mocne strony i słabe strony,
- dobiera właściwe dla siebie metody uczenia się,
- potrafi zaplanować swoje zajęcia w wolnym czasie,
- cieszy się z sukcesów,
- znosi porażki, wyciąga wnioski ze swoich niepowodzeń,
- pokonuje trudności,
- ponosi konsekwencje swoich czynów,
- potrafi obiektywnie ocenić swoje postępowanie.

Obszar zdrowia w sferze społecznej

- dba o czystość i porządek w otoczeniu i środowisku,
- stosuje w praktyce codziennego życia zasady 3X U (unikaj kupowania zbędnych rzeczy, użyj powtórnie, utylizuj- by po przetworzeniu odzyskać surowce wtórne)

Obszar zdrowia w sferze duchowej

- określa swoje zamierzenia życiowe i świadomie dąży do wytyczonego celu.

Obszar relacji w sferze fizycznej

- szanuje nietykalność osobistą innych osób,

- szanuje własność innych osób.

Obszar relacji w sferze psychicznej

- czuje się odpowiedzialny za dobre relacje z innymi,
- umie przyznać się do winy.

Obszar relacji w sferze społecznej

- zna swoje pochodzenie i swoich przodków,
- docenia wartość rodziny i oparcia jakie ona niesie,
- umie nawiązywać i utrzymywać przyjaźnie,
- potrafi współpracować w grupie,
- poczuwa się do odpowiedzialności za działania grupy klasowej,
- bierze udział w dyskusji, dobierając stosowne argumenty,
- wyraża i broni własnego zdania,
- umie współzawodniczyć,
- jest zdolny do kompromisu,
- umie sprzeciwiać się (nie agresywnie)- jest asertywny,
- obiektywnie ocenia zachowanie innych,
- dotrzymuje słowa,
- zna i akceptuje swoje prawa i obowiązki,
- aktywnie uczestniczy w planowaniu i organizowaniu życia klasy, szkoły, środowiska,
- zna przedstawicieli władz lokalnych i wie jaka jest funkcja organizacji lokalnych,
- dostrzega potrzebę dobrego opanowania języków obcych.

Obszar relacji w sferze duchowej

- rozumie i rozpoznaje uczucia innych- jest empatyczny,
- bezinteresownie pomaga innym,
- jest wrażliwy na cierpienie i krzywdę,
- ma poczucie więzi,
- odczuwa dumę z faktu reprezentowania szkoły.

Obszar kultury w sferze fizycznej

- w czasie zajęć/rozgrywek sportowych przestrzega zasad fair play,
- rozumie znaczenie kultury fizycznej w życiu człowieka,
- potrafi znaleźć właściwe dla siebie formy aktywności fizycznej.

Obszar kultury w sferze psychicznej

- umie selekcjonować, porządkować zdobytą wiedzę - potrafi określić przydatność posiadanych informacji dla realizacji wyznaczonego celu.

Obszar kultury w sferze społecznej

- kulturalnie i odpowiedzialnie zachowuje się w miejscach publicznych,
- jest punktualny,
- kontroluje słowa oraz gesty i nie podnosi głosu w sytuacjach konfliktowych,
- nie używa przemocy fizycznej i słownej,
- docenia pracę przedstawicieli wszystkich zawodów,
- zna historię szkoły,
- zna walory turystyczne regionu/ potrafi go zarekomendować
- zna i szanuje symbole narodowe/ wie gdzie i kiedy stosuje się te symbole,
- zna daty świąt państwowych,
- szanuje miejsca pamięci narodowej, zabytki kultury i sztuki,
- godnie reprezentuje kraj na zewnątrz.

Obszar kultury w sferze duchowej

- wykazuje dążenie do dobra,
- zauważa i docenia otaczające go piękno,
- poszerza swoją wiedzę,
- ma krąg własnych zainteresowań i zna miejsca, gdzie może je rozwijać,
- jest twórczy,

- świadomie korzysta z dóbr kultury,
- rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i szanuje je-jest tolerancyjny.

Obszar bezpieczeństwa w sferze fizycznej

- unika niebezpiecznych miejsc i sytuacji,
- potrafi zadbać bezpieczeństwo swoje i innych,
- rozważnie korzysta z urządzeń technicznych,
- przewiduje skutki swoich działań.

Obszar bezpieczeństwa w sferze psychicznej

- umiejętnie i odpowiedzialnie korzysta z mediów społecznościowych i technologii informacyjnych,
- potrafi zwrócić się o pomoc i skorzystać z niej.

Obszar bezpieczeństwa w sferze społecznej

- potrafi przeciwstawić się ryzykownym zachowaniom,
- zna przepisy ruchu drogowego,
- stosuje się do zakazów i ostrzeżeń, przepisów prawa,
- właściwie reaguje w razie wypadku lub sytuacji kryzysowej

Obszar bezpieczeństwa w sferze duchowej

- nie poddaje się manipulacjom w sferze duchowej,
- ma ugruntowaną hierarchię wartości.

V. Wprowadzenie do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły:

- obejmuje:

1. Treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,

2. Treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. (Ustawa Prawo oświatowe Art. 26.)

- tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania oraz statutem szkoły i uwzględnia wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.
- uwzględnia treści dostosowane do aktualnych potrzeb środowiska szkolnego i lokalnego.

Posiada on jasno określone cele, obszary i sfery, strategie, metody i formy pracy, strukturę oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych oraz sposoby ewaluacji.

Oddziaływania wychowawczo-profilaktyczne szkoły realizowane są w 4 obszarach:

- **zdrowie** – edukacja zdrowotna
- **relacje** – kształtowanie postaw społecznych
- **kultura** – wartości, normy, wzory zachowań
- **bezpieczeństwo** – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

oraz w 4 sferach:

- **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna szkoły, prowadzona w celu przeciwdziałania narkomanii jest realizowana z uwzględnieniem form i działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art.9 ust.2 ustawy o zdrowiu publicznym.

W zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, szkoła prowadzi działania oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności we współpracy z państwowymi wojewódzkimi i państwowymi powiatowymi inspektorami sanitarnymi, Policją lub podmiotami, o których mowa w art.3 ust 2 i art.5 ust 1 ustawy o zdrowiu publicznym.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły realizowany jest także poprzez:

programy profilaktyczne zalecane w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art.9 ust.2 ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym i inne programy np. edukacyjne, prozdrowotne, niezależne od niego (m.in. „Archipelag Skarbów”, „Ratownicy marzeń”, „Epsilon” , „Program dla szkół”, elementy „Trzymaj formę”, elementy „Bieg po zdrowie”, „Profilaktyka próchnicy-start-cel: śnieżnobiały uśmiech”, „ZaJaki.pl- Reaguj na HEJT”, Ogólnopolski Projekt Edukacyjny EMP@TYCZNA KLASA)

- projekty i innowacje pedagogiczne realizowane w danym roku szkolnym. (lista projektów i innowacji realizowanych w szkole w danym roku szkolnym stanowi odrębny dokument)

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły realizowany jest na bieżąco przez cały rok szkolny.

Działania wychowawczo-profilaktyczne są kierowane do uczniów równoległe z ich kształceniem – przekazywaniem wiedzy merytorycznej oraz realizacją treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego (zawartych w Programie Realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na dany rok szkolny, który stanowi odrębny dokument).

Działania o charakterze interwencyjnym podejmowane są zawsze bezpośrednio w odpowiedzi na bieżące wydarzenia mające miejsce w szkole lub najbliższym środowisku ucznia.

VI. Rozumienie pojęć wychowanie i profilaktyka dla potrzeb wprowadzenia oraz realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe)

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania: □ wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności); ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia; inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia. (Z.B.Gaś)

Najogólniej ujmując **profilaktyka** jest procesem, który wspiera człowieka w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu. Jest także jednym ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub choćby ograniczania. Profilaktyka jest więc działaniem, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego zjawiska w konkretnej społeczności.

Drugim, równie istotnym elementem profilaktyki jest promowanie alternatywnych zjawisk w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować oraz wzmacnianie czynników chroniących przed rozwojem zagrożeń.

Przez program profilaktyczny rozumie się tu działania psychoedukacyjne podejmowane według określonego scenariusza, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z problemów w ich otoczeniu oraz umacnianie tych zasobów i predyspozycji, które będą działać chroniąco na jednostkę.

Życie społeczne pokazuje nam, że nieustannie wzrasta liczba młodych ludzi podejmujących rozmaite zachowania ryzykowne (działania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego, psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego) oraz, że ich wiek znacznie się obniża.

Charakter działań profilaktycznych może być różny w zależności od potrzeb osób, do których jest kierowany:

Profilaktyka uniwersalna jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotyczy znanych, w znacznym stopniu rozpowszechnionych zagrożeń, np. przemocy czy używania substancji psychoaktywnych.

Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i chroniących, danych epidemiologicznych (są to głównie wyniki badań naukowych, dotyczące między innymi palenia papierosów, picia alkoholu, informacje o wieku inicjacji). Celem ma być opóźnianie inicjacji, przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. W dużej mierze działania profilaktyczne skupiają się na tworzeniu wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie wartości, motywując do osiągnięć uczniów i nauczycieli. Pozwalają także na czynny udział rodziców w życiu szkoły.

Profilaktyka selektywna jest ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje o uczniach szkoła gromadzi w toku codziennego procesu edukacji, szczególnie dotyczy to uczniów z deficytami poznawczymi, z rodzin dysfunkcyjnych itp. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka (np. z rodzin z problemem alkoholowym, rodzin niewydołnych wychowawczo) organizowane są przy udziale instytucji zewnętrznych indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia).

Profilaktyka wskazująca jest to profilaktyka na rzecz jednostki wysokiego ryzyka, to działania polegające na interwencji, terapii dzieci i młodzieży, przejawiających symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielania. Na tym poziomie, w profilaktykę częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej lub medycznej. (za: K. Ostaszewski, A. Borucka, 2005).

Nasze dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że w naszej szkole realizować należy głównie profilaktykę uniwersalną a w nielicznych przypadkach-selektywną. Wynika to z wieku dzieci i z rodzaju problemów z jakimi mamy do czynienia.

Realizując Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły opierać się będziemy na koncepcji profilaktyki pozytywnej, koncentrując się na:

- 1. Odkrywaniu i wzmacnianiu zasobów i potencjału jednostki, w tym na promowaniu pozytywnych umiejętności życiowych u dzieci i młodzieży.**
- 2. Odkrywaniu i wzmacnianiu zasobów i potencjałów bliskiego środowiska rodzinnego i szkolnego naszych uczniów.**

VII. Czynniki chroniące oraz czynniki ryzyka występujące w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia

Planowanie i prowadzenie działań wychowawczych i profilaktycznych w szkole zostało poprzedzone rozpoznaniem obecnego stanu zagrożenia niepożądanymi zjawiskami czyli **diagnozą w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka**. (szczegóły diagnozy zawarte są w osobnym dokumencie)

Diagnozę opracowano w oparciu o analizę:

- zachowań uczniów w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz przerw
- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, klasowych zeszytów uwag, dziennika pracy pedagoga szkolnego i świetlicy
- informacji nauczycieli i innych pracowników szkoły o bieżących problemach wychowawczych
- indywidualnych rozmów z uczniami
- rozmów z rodzicami
- informacji z instytucji współpracujących ze szkołą
- danych statystycznych zawartych w sprawozdaniach dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, pielęgniarki szkolnej
- wniosków z nadzoru pedagogicznego 2022/2023
- wniosków z ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły (badania ankietowe, wywiady prowadzone na w celu oceny skuteczności działań prowadzonych w oparciu o założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły oraz sformułowania wniosków i rekomendacji, które stanowią podstawę do uzupełniania i udoskonalania tego programu)
- bieżącej sytuacji związanej z wojną w Ukrainie

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła zdefiniować czynniki chroniące i czynniki ryzyka oraz wskazać zagadnienia wychowawczo-profilaktyczne wymagające w naszej szkole wzmoczonych działań.

Czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Przez **czynniki ryzyka** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Listy czynników ryzyka i chroniących zmieniają się wraz z ogólnymi zmianami obyczajowymi i kulturowymi społeczeństw. Różnie oceniana jest też ich hierarchia „ważności”.

Rola, jaką mogą odegrać wspomniane czynniki, zależy również od wieku dziecka, jego fazy rozwoju, uwarunkowań środowiskowych i sytuacyjnych. (Z. B. Gaś 2003, J. Szymańska 2002).

Podsumowując naszą diagnozę skoncentrowaliśmy się na czterech kategoriach psychospołecznych czynników chroniących i czynników ryzyka, które odnoszą się do uczniów naszej szkoły.

Wyszczególnione poniżej czynniki chroniące i czynniki ryzyka w każdej z 4 kategorii uporządkowane zostały w oparciu o wyniki badań ankietowych od najbardziej istotnych do mniej istotnych.

Czynniki chroniace.

a) zestawienie ogólne czynników chroniących

Jako **czynniki chroniące**, które mają największy wpływ na wzmocnienie ogólnego potencjału zdrowotnego uczniów i zwiększenie ich odporności na działanie czynników ryzyka, wskazane zostały (wskazanie przez 3 lub 2 grupy respondentów):

1. postawa akceptacji i miłości ze strony rodziców

2. jasne określanie granic i obowiązujących zasad

3. pozytywny stosunek do nauczycieli i szkoły

4. wsparcie przyjaciół, kolegów

5. adekwatna samoocena - poczucie własnej wartości i akceptacja siebie

6. poczucie wspólnoty i tożsamości się z klasą

7.sukcesy szkolne

8. znajomość zasad obowiązujących w szkole

9. dobrze rozwinięte umiejętności funkcjonowania społecznego (np. umiejętność rozwiązywania konfliktów, asertywność, umiejętność radzenia sobie z negatywnymi emocjami, itd)

10. silna więź emocjonalna z rodzicami

11. wiara w swoje możliwości

b) zestawienie szczegółowe czynników chroniących

związane z sytuacją rodzinną:

- **postawa akceptacji i miłości ze strony rodziców**
- **jasne określanie granic i obowiązujących zasad**
- **autentyczny kontakt z dzieckiem, wrażliwość na jego potrzeby**
- konsekwencja w postępowaniu z dzieckiem
- zaangażowanie rodziców w szkolne sprawy dziecka
- stawianie wymagań adekwatnych do możliwości dziecka
- dobry kontakt dziecka ze starszym rodzeństwem
- tożsamość przekazu werbalnego i postępowania rodziców

związane z sytuacją szkolną:

- **pozytywny stosunek do nauczycieli i szkoły**
- **sukcesy szkolne**
- **atmosfera szkolna motywująca do nauki**
- znajomość zasad obowiązujących w szkole
- osiąganie wyników zgodnych z możliwościami
- znajomość praw i obowiązków
- przekonanie, że nauka pozwala na osiągnięcie sukcesów życiowych
- zainteresowanie nauką

- dodatkowe zajęcia i konstruktywne zainteresowania
- wspierające i motywujące ocenianie
- indywidualizacja działań edukacyjnych

związane z grupą rówieśniczą:

- **wsparcie przyjaciół, kolegów**
- **dobrze rozwinięte umiejętności funkcjonowania społecznego (np. umiejętność rozwiązywania konfliktów, asertywność, umiejętność radzenia sobie z negatywnymi emocjami, itd)**
- **poczucie wspólnoty i tożsamości się z klasą**
- przynależność do grupy o pozytywnym charakterze
- świadome, odpowiedzialne korzystanie z technologii informacyjnych i mediów społecznościowych
- konstruktywne i bogate doświadczenia poznawcze i społeczne

związane z osobowością ucznia:

- **adekwatna samoocena - poczucie własnej wartości i akceptacja siebie**
- **wiara w swoje możliwości**
- **silna więź emocjonalna z rodzicami**
- przyjazne nastawienie do ludzi i świata,
- optymizm życiowy
- ogólnie pozytywne relacje z dorosłymi (posiadanie autorytetów)
- dojrzałość emocjonalna
- znajomość i przestrzeganie norm społecznych
- poszanowanie prawa i wartości
- zaangażowanie się w działania prospołeczne
- posiadanie mentora, czyli dorosłej osoby (z rodziny lub spoza rodziny), która wspiera w trudnych sytuacjach życiowych
- sprecyzowane cele życiowe

Czynniki ryzyka.

a) zestawienie ogólne czynników ryzyka

Jako **czynniki ryzyka**, które mają największy wpływ na wystąpienie zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego uczniów naszej szkoły, wskazane zostały (wskazanie przez 3 lub 2 grupy respondentów):

1.niewłaściwe postawy rodzicielskie (prezentowane przez rodziców zachowania dysfunkcyjne, brak dyscypliny wychowawczej)

2.brak kontroli rodzicielskiej wobec dziecka

3.uleganie negatywnej presji rówieśniczej

4.problemy emocjonalne (doświadczanie przygnębienia, zestresowania, poczucie osamotnienia)

5.konflikty w rodzinie

6.sytuacja niepewności związana z wojną w Ukrainie

b) zestawienie szczegółowe czynników ryzyka

związane z sytuacją rodzinną:

- **brak kontroli rodzicielskiej wobec dziecka**
- **niewłaściwe postawy rodzicielskie (prezentowane przez rodziców zachowania dysfunkcyjne, brak dyscypliny wychowawczej)**
- **konflikty w rodzinie**
- niekonsekwencja, brak stawiania dziecku jasnych i wyraźnych oczekiwań co do jego zachowania
- doświadczanie przemocy ze strony bliskich
- negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi
- niezaradność rodziców
- rodzina niepełna lub zrekonstruowana
- doświadczanie izolacji
- niski status materialny rodziny

związane z sytuacją szkolną:

- **niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły**
- **niska motywacja do nauki**
- **trudności w nauce**

związane z grupą rówieśniczą:

- **uleganie negatywnej presji rówieśniczej**
- **nieumiejętne, nieodpowiedzialne korzystanie z technologii informacyjnych i mediów społecznościowych**
- **brak umiejętności społecznych**

związane z osobowością ucznia:

- **problemy emocjonalne (doświadczenie przygnębienia, zestresowania, poczucie osamotnienia)**
- **niskie poczucie własnej wartości**
- **niesprecyzowane cele życiowe**
- **nieadekwatny (zwykle zaniżony) obraz własnej osoby**

VIII. Cele działalności wychowawczo-profilaktycznej szkoły

Celem nadrzędnym Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły jest wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Zagadnienia wychowawczo- profilaktyczne (uporządkowane wg ważności dla naszej społeczności szkolnej przy tworzeniu PWPS).

1. Zapobieganie przemocy i agresywnym zachowaniom.
2. Promocja zdrowego stylu życia zarówno w sferze fizycznej jak i psychicznej/ Rozwój osobowości poprzez wzajemne poznawanie się

i współdziałanie w grupie.

3. Kształtowanie postaw-wychowanie do wartości./ Uczestniczenie w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu i państwa./ Motywowanie do działania i rozwijanie samorządności uczniów.
4. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.
5. Psychoedukacja dotycząca odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sferach naszego życia.
6. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży- **rozwijanie umiejętności cyfrowych** oraz psychoedukacja dotycząca zagrożeń płynących z nadmiernego i bezkrytycznego korzystania z nowoczesnych mediów (telewizja, telefon komórkowy, gry komputerowe i sieciowe, internet, portale społecznościowe)
7. Wspieranie roli rodziców jako pierwszych i stałych edukatorów dzieci (współpraca na linii dom- szkoła- instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie) oraz integracja środowiska szkolnego i rodzinnego uczniów/ Kształtowanie postaw prorodzinnych.
8. Psychoedukacja dotycząca szkodliwości nikotyny, alkoholu, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i szkodliwych dla zdrowia fizycznego i psychicznego.
9. Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego oraz niewydolności wychowawczej i patologizacji rodziny.
10. Prowadzenie edukacji prawnej dla uczniów/ Respektowanie praw i obowiązków ucznia.

Cele szczegółowe w ramach poszczególnych zagadnień wychowawczo-profilaktycznych:

1. Zapobieganie przemocy i agresywnym zachowaniom.

Cele szczegółowe:

- budowanie pozytywnych relacji społecznych i rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (rozwiązywanie problemów i sytuacji konfliktowych bez użycia przemocy)
- uczenie zachowań asertywnych oraz umiejętności negocjacji
- uczenie radzenia sobie w sytuacjach stresogennych oraz radzenia sobie ze złością i innymi emocjami
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec drugiej osoby- właściwa komunikacja ukierunkowana na wzajemną empatię i zrozumienie a także na potrzeby innych ludzi i tolerancję ich odmienności (szczególnie w kontekście ułatwiania uczniom z Ukrainy integracji w polskiej szkole, pomocy w nauce oraz stwarzania poczucia bezpieczeństwa w nowej sytuacji poprzez:
 - zachęcanie uczniów z Ukrainy do integrowania się z nowym środowiskiem
 - wspieranie uczniów ukraińskich mających traumę związaną z wojną
 - włączenie do działań adaptacyjnych chętnych rodziców i uczniów (nieformalne spotkania towarzyskie)
 - włączenie chętnych polskich uczniów do pomocy cudzoziemcom w nauce i opanowaniu programu nauczania
 - umożliwienie udziału cudzoziemcom w dodatkowych lekcjach języka polskiego na terenie szkoły
 - propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli
 - reagowanie na każdy sygnał świadczący o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu poczucia bezpieczeństwa uczniów – obcokrajowców - ściśła współpraca pomiędzy dyrekcją, wychowawcami klas, nauczycielami, psychologiem, pedagogiem szkolnym oraz uczniami i ich rodzicami
 - utrzymywanie stałego kontaktu wychowawców klas z rodzicami uczniów z Ukrainy
- upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odmiennych kulturowo i językowo (szczególnie w kontekście uczniów- uchodźców z Ukrainy), wielojęzycznych oraz idei bezpiecznej i efektywnej edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnościami
- wskazywanie i wzmacnianie pożądaných wzorców zachowań
- wskazanie możliwości szukania pomocy w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych i problemowych

2. Promocja zdrowego stylu życia zarówno w sferze fizycznej jak i psychicznej/ Rozwój osobowości poprzez wzajemne poznawanie się i współdziałanie w grupie.

Cele szczegółowe:

- wdrażanie do przestrzegania zasad higieny osobistej i troski o własne zdrowie

- przedstawienie i wdrożenie do realizacji w codziennym życiu zasad zdrowego odżywiania
- uwzględnianie potrzeb dzieci w zakresie diety (organizacja żywienia w szkole, zapewnienie odpowiedniego asortymentu w szkolnym automacie spożywczym)
- podejmowanie działań ograniczających spożywanie napojów o zwiększonej zawartości cukrów i barwników na rzecz konsumpcji wody mineralnej
- uświadamianie czym są choroby cywilizacyjne (otyłość, nadciśnienie, cukrzyca) i choroby związane z zaburzeniami odżywiania (anoreksja, bulimia)
- uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych wynikających z zanieczyszczenia środowiska naturalnego i braku szacunku człowieka dla przyrody
- kształtowanie poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności zaspokajających potrzeby psychiczne, fizyczne, emocjonalne, społeczne i duchowe
- udział w różnorodnych formach aktywnego spędzania czasu wolnego jako jeden z aspektów zdrowego stylu życia i dobry sposób osiągania satysfakcji osobistej/sukcesu życiowego bez sięgania po używki (atrakcyjna, różnorodna oferta zajęć pozalekcyjnych – rozwój twórczości, wycieczki przedmiotowe, krajoznawczo- turystyczne, zajęcia sportowe, aktywność kulturalna, działania na rzecz innych –wolontariat, akcje charytatywne, itd.)

3. Kształtowanie postaw-wychowanie do wartości. / Uczestniczenie w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu i państwa./ Motywowanie do działania i rozwijanie samorządności uczniów.

Cele szczegółowe:

- przekazywanie uczniom wiedzy na temat wartości
- wskazywanie uczniom właściwych postaw (autorytetów, wzorów do naśladowania) w otoczeniu realnym (rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła, osoby publiczne), jak i fikcyjnym (film, teatr, telewizja, gry komputerowe) oraz korzyści osobistych płynących z realizowania w swym życiu wartości i postaw prospołecznych
- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wychowanie w duchu dziedzictwa kulturowego kraju i regionu
- rozbudzanie w uczniach pragnienia osiągnięcia pełni człowieczeństwa, pragnienia rozwijania się we wszystkich wymiarach życia: fizycznym, moralnym, duchowym, intelektualnym, społecznym
- zachęcanie do podejmowania prac społecznie użytecznych, które sprzyjają samodzielności, odpowiedzialności, pokonywaniu trudności, empatii, pracy nie tylko dla siebie, ale i dla innych (wolontariat, akcje charytatywne, itd).

4. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie zainteresowania książką jako: rozrywką, źródłem informacji i inspiracji do wspólnej zabawy
- zapoznanie uczniów z twórczością najbardziej znanych autorów współczesnej literatury dziecięcej i młodzieżowej

5. Psychoedukacja dotycząca odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sferach naszego życia.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie uczniów z regulaminami dotyczącymi zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły (zachowanie w czasie przerw, imprez szkolnych, w szatni, w klasie szkolnej, na sali gimnastycznej, na boisku szkolnym)
- uwrażliwienie uczniów na zagrożenia mogące pojawić się podczas drogi do i ze szkoły (zagrożenia komunikacyjne, kontakt z osobami obcymi, agresja)
- systematyczne uwrażliwianie uczniów na zagrożenie w różnych innych miejscach i sytuacjach (w domu, na podwórku, na placu zabaw, w miejscach wypoczynku letniego/zimowego, w miejscach publicznych -np. centrum handlowe, w czasie imprez masowych, w kontaktach ze zwierzętami)
- uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia (pierwsza pomoc przedmedyczna, klęski żywiołowe, zagrożenia terrorystyczne, **edukacja proobronna**)

6. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży- **rozwijanie umiejętności cyfrowych oraz psychoedukacja dotycząca zagrożeń płynących z nadmiernego i bezkrytycznego korzystania z nowoczesnych mediów (telewizja, telefon komórkowy, gry komputerowe i sieciowe, internet, portale społecznościowe)**

Cele szczegółowe:

- uświadamianie zagrożeń dla sfery fizycznej, psychicznej i moralnej wynikających z nadmiernego i bezkrytycznego korzystania z nowoczesnych mediów i gier komputerowych
- uświadamianie czym jest cyberprzemoc czyli przemoc elektroniczna (stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie i inne)
- edukacja prawna dotycząca działań w cyberprzestrzeni - informowanie o odpowiedzialności prawnej związanej z działalnością w sieci (publikacje zdjęć, filmów, wypowiedzi)
- prezentacja pozytywnych aspektów wynikających ze świadomego i bezpiecznego uczestnictwa w świecie nowoczesnych technologii informacyjnych
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

7. Wspieranie roli rodziców jako pierwszych i stałych edukatorów dzieci (współpraca na linii dom- szkoła- instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie) oraz integracja środowiska szkolnego i rodzinnego uczniów/ Kształtowanie postaw prorodzinnych.

Cele szczegółowe:

- pedagogizacja rodziców w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych
- pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych z dzieckiem
- organizowanie w szkole imprez integracyjnych, tematycznych (konkursy, przedstawienia, projekty, dni otwarte)
- uświadomienie rodzicom roli biblioteki w procesie edukacji oraz roli książki i nawyku czytania w życiu dziecka
- budowanie dobrych relacji z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych, prowadzonych przez nauczycieli

8. Psychoedukacja dotycząca szkodliwości nikotyny, alkoholu, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i szkodliwych dla zdrowia fizycznego i psychicznego.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie z mechanizmami rozwoju uzależnień i uświadomienie konsekwencji stosowania różnych form używek (alkohol, papierosy, substancje psychotropowe, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne, napoje energetyzujące) szkodliwych dla zdrowia fizycznego i psychicznego.
- wypracowanie umiejętności odmawiania udziału w zachowaniach ryzykownych w sytuacji presji rówieśniczej

9. Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego oraz niewydolności wychowawczej i patologizacji rodziny.

Cele szczegółowe:

- zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania ich wartości i norm moralnych
- otoczenie opieką i wsparciem wszystkich uczniów a zwłaszcza tych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz zagrożonych z różnych przyczyn marginalizacją w grupie rówieśniczej
- organizowanie różnych form pomocy materialnej dla osób potrzebujących
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin przeżywających kryzys
- rozpoznawanie i przezwyciężanie trudności w nauce oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym
- zapobieganie nadmiernej absencji uczniów
- udzielanie wczesnej pomocy profilaktycznej w formie poradnictwa związanego z funkcjonowaniem rodziny, sprawami wychowawczymi oraz organizowanie osobom potrzebującym dostępu do specjalistycznego poradnictwa
- wsparcie w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków

10. Prowadzenie edukacji prawnej dla uczniów/ Respektowanie praw i obowiązków ucznia.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie uczniów z konsekwencjami prawnymi stosowania różnych form przemocy oraz nieprzestrzegania przepisów prawa
- zapoznanie uczniów z zapisami dotyczącymi praw oraz obowiązków dziecka i ucznia

IX. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNYCH

Cele wychowawcze i profilaktyczne oparte o cechy absolwenta naszej szkoły- ujęte w formie opisu funkcjonowania wychowanka (wartości, postawy, cechy osobowości, umiejętności)	Zadania wychowawcze i profilaktyczne do realizacji	Treści działań wychowawczych i profilaktycznych	Formy działań wychowawczych i profilaktycznych	Odpowiedzialni za realizację tych działań	Terminy	Potwierdzenie realizacji
<u>Obszar zdrowia w sferze fizycznej</u>						
dba o czystość ciała i swój wygląd	wyrobienie nawyków codziennej dbałości o higienę osobistą	<p>Czystość i higiena osobista na co dzień.</p> <p>Jak prawidłowo dbać o zęby.</p> <p>Ubiaram się stosownie do pogody i okazji.</p> <p>-----</p> <p>klasy IV-VIII</p> <p>Jak dbać o zdrowie i higienę w okresie dojrzewania.</p>	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, programy profilaktyczne	wychowawcy, nauczyciele przyrody, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, wychowawcy świetlicy, higienistka, rodzice	cały rok na bieżąco	
potrafi higienicznie i estetycznie przygotować pełnowartościowy posiłek	<p>zapoznanie z zasadami higienicznego przygotowania posiłków</p> <p>zapoznanie z wartościami odżywczymi produktów spożywczych</p>	<p>Jakie znamy produkty żywnościowe i z czego są one wytwarzane, jak przechowywać żywność?</p> <p>Co powinniśmy jeść, aby zachować zdrowie?</p> <p>Jak się odżywiać w różnych porach roku?</p> <p>Jakie produkty budują nasze zęby, kości a jakie dają nam energię?</p> <p>Dlaczego powinniśmy jeść dużo warzyw i</p>	<p>prowadzenie stołówki szkolnej zapewniającej ciepły i zgodny z normami żywieniowymi posiłek, kontrola zaopatrzenia szkolnego automatu spożywczego, rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, organizacja konkursów, zajęcia praktyczne-</p>	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele przyrody, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy, rodzice, obsługa kuchni, Samorząd Uczniowski	cały rok na bieżąco	

	<p>promowanie spożywania naturalnej wody mineralnej i źródlanej zamiast napojów słodzonych i konserwowanych</p>	<p>owoców a niewiele słodczy? Piramida zdrowego żywienia czyli wiem co jem. Zdrowe napoje czyli czym ugasić pragnienie? Zamiast cukru i barwników wybierz wody kilka łyków! Kultura i higiena spożywania posiłków.</p>	<p>przygotowywanie posiłków, przygotowywanie stołu, wspólne spożywanie posiłków</p>			
<p>dba o swoje zdrowie- zapobiega chorobom zakaźnym i cywilizacyjnym</p>	<p>zapoznanie z zasadami profilaktyki chorób zakaźnych i cywilizacyjnych</p> <p>wdrożenie do przyjmowania prawidłowej postawy ciała i dbałości o oczy w różnych sytuacjach</p> <p>uświadomienie zagrożeń wynikających z zaburzeń odżywiania (anoreksja, otyłość)</p>	<p>Przeziębienie? grypa?- profilaktyka. Dbaj o zdrowe oczy i kręgosłup!- przeciwdziałanie wadom wzroku i postawy. Higiena życia codziennego -organizacja dnia i miejsca pracy ucznia. Co się dzieje z naszym organizmem, jeśli nie odżywiamy się prawidłowo? -czyli skąd się biorą niektóre choroby.</p> <hr/> <p>klasy IV-VIII</p> <p>Uwaga! Zaburzenia odżywiania- anoreksja i otyłość -poważny problem.</p>	<p>rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, programy profilaktyczne</p>	<p>higienistka, wychowawcy, nauczyciele przyrody i biologii, rodzice, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy</p>	<p>cały rok na bieżąco</p>	
<p>aktywnie spędza wolny czas</p>	<p>uświadomienie korzyści płynących z aktywnego spędzania wolnego czasu</p> <p>zapoznanie z różnymi</p>	<p>Jak spędzać czas wolny od zajęć szkolnych-pomysły na ciekawą aktywność w różnych dziedzinach- wiedza, sztuka, sport, rekreacja. Nasze pomysły na gry i zabawy na</p>	<p>rozmowy z uczniami, gry i zabawy terenowe, zawody i zajęcia sportowe lekcyjne i pozalekcyjne, prezentacja ofert instytucji kulturalnych i sportowych,</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciele przedmiotów, nauczyciele wspomagający,</p>	<p>cały rok na bieżąco wg</p>	

	formami aktywnego spędzania wolnego czasu	podwórku i w domu. W wolnym czasie lubię... Rodzinne sposoby na czas wolny czyli co ja i moja rodzina robimy razem w wolnym czasie?	zajęcia w świetlicy szkolnej, zajęcia pozalekcyjne-przedmiotowe, artystyczne, sportowe, wycieczki klasowe i szkolne, kącik czytelniczy w bibliotece szkolnej, szkolna półka bookcrossingowa, udział w akcjach charytatywnych, udział w konkursach, festiwalach, itd., zajęcia pozaszkolne	wychowawcy świetlicy, rodzice, bibliotekarka, Samorząd Uczniowski, instytucje współpracujące	harmonogramu	
nie używa nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i napojów energetyzujących	uświadomienie niebezpieczeństw płynących z używania nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i napojów energetyzujących.	Mamo! Tato! Nie pal przy mnie! ----- klasy IV-VIII Zdrowe życie-życie bez nałogów! klasy VI-VIII Od czego człowiek może się uzależnić? (tytoń, alkohol, środki odurzające) Nowe substancje uzależniające – dopalacze, napoje energetyzujące.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, warsztaty profilaktyczne, konkursy	wychowawcy, rodzice, higienistka, nauczyciele przyrody i biologii, nauczyciele wspomagający, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy świetlicy, zaproszeni specjaliści prowadzący warsztaty	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar zdrowia w sferze psychicznej</u>						
umie określić swoje mocne strony i słabe strony	wdrażanie do autoanalizy zapoznanie z technikami i sposobami pozwalającymi określić predyspozycje, cechy osobowości oraz słabe	Autoanaliza- w czym jestem dobry a nad czym muszę popracować... ----- klasy IV-VIII Kształtowanie i rozwijanie inteligencji wielorakich-poznajemy swoje predyspozycje (test)	rozmowy z uczniami, testy psychologiczne, testy predyspozycji warsztaty psychoedukacyjne, prezentacja oferty zajęć szkolnych i pozaszkolnych rozwijających i budujących mocne strony ucznia oraz jego zainteresowania	wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, rodzice	cały rok na bieżąco	

	i mocne strony uświadomienie korzyści wynikających z inwestowania w siebie	Poznaję siebie, rozwijam się, pracuję nad sobą czyli...				
dobiera właściwe dla siebie metody uczenia się	zapoznanie z różnymi technikami i metodami uczenia się	----- klasy IV-VIII Mój styl uczenia się- rozwiązywanie testu. Co mi pomoże w nauce?- tworzenie indywidualnych list pomysłów.	rozmowy z uczniami, testy psychologiczne, testy predyspozycji, warsztaty psychoedukacyjne	wychowawcy, nauczyciele wspomagający, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rodzice	cały rok na bieżąco	
potrafi myśleć analitycznie	wdrożenie interdyscyplinarnego podejścia do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ściśłych pogłębianie umiejętności matematycznych	klasy IV-VIII Jak chemia, biologia i fizyka współdziałają w zrozumieniu zjawisk przyrodniczych. Jak liczby, wzory i logika pomagają rozwiązywać codzienne problemy...	warsztaty dla uczniów klas IV-VIII, projekt	nauczyciele przedmiotów ścisłych i przedmiotów przyrodniczych, instytucje wspierające szkołę	cały rok na bieżąco	
potrafi zaplanować swoje zajęcia w wolnym czasie	zapoznanie z różnorodnymi pomysłami na spędzanie wolnego czasu wdrożenie do planowania i realizacji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych uświadomienie	Co robić w czasie wolnym od nauki? - katalog sprawdzonych pomysłów.	rozmowy z uczniami, prezentacja ofert instytucji kultury i sztuki	nauczyciele, wychowawcy, rodzice, instytucje współpracujące, dyrekcja	cały rok na bieżąco	

	korzyści wynikających z planowania i realizowania własnych działań w czasie wolnym					
cieszy się z sukcesów	promowanie osiągnięć i sukcesów szkolnych i pozaszkolnych	Moje talenty, moje sukcesy.	rozmowy z uczniami, prezentacja osiągnięć uczniów i trofeów, szkolny festiwal talentów	wychowawcy, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy, organizatorzy konkursów, nauczyciele prowadzący kółka zainteresowań, nauczyciel WDŻ, rodzice, dyrekcja, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
znosi porażki, pokonuje trudności, wyciąga wnioski ze swoich niepowodzeń	wdrażanie do wyciągania konstruktywnych wniosków na przyszłość z trudności i niepowodzeń	Dobre strony szkolnych (i nie tylko szkolnych) porażek...	rozmowy z uczniami, dyskusje	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ	cały rok na bieżąco	
ponosi konsekwencje swoich czynów	wdrażanie do odpowiedzialności za własne działania	Jestem odpowiedzialny za swoje czyny czyli o konsekwencjach słów kilka...	rozmowy z uczniami, dyskusje	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, dyrekcja wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, rodzice	cały rok na bieżąco	
potrafi obiektywnie ocenić swoje postępowanie	wdrażanie do autoanalizy i samooceny zachowania	Postąpiłem dobrze czy źle...? -autoanaliza	rozmowy z uczniami, karty autoanalizy	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający,	cały rok na bieżąco	

				wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ		
<u>Obszar zdrowia w sferze społecznej</u>						
dba o czystość i porządek w otoczeniu i środowisku	wdrażanie do codziennej troski o stan czystości najbliższego otoczenia i środowiska	Dlaczego i jak należy dbać o przyrodę (rośliny, zwierzęta, krajobraz). ----- klasy IV-VIII Alternatywne źródła energii, bio oczyszczalne ścieków i inne rozwiązania ekologiczne czyli eko technologie w naszym życiu.	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, udział w akcji „Sprzątanie świata”, wycieczki i warsztaty tematyczne	wychowawcy, nauczyciele przyrody, nauczyciele organizujący konkursy z w/w tematyką, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, nauczyciele realizujący projekty o tematyce przyrodniczej i ekologicznej, nauczyciele religii i etyki, Samorząd Uczniowski, rodzice	cały rok na bieżąco wg harmonogramu	
stosuje w praktyce codziennego życia zasady 3X U (unikaj kupowania zbędnych rzeczy, użyj powtórnie, utylizuj- by po przetworzeniu odzyskać surowce wtórne)	promowanie postaw i działań proekologicznych, które każdy z nas może realizować na co dzień w swoim życiu	Jak każdy z nas może przyczynić się do ochrony środowiska naturalnego?- proste sposoby na zmniejszenie zużycia i oszczędzanie wody, energii elektrycznej, gazu. Dlaczego i jak należy segregować odpady?- zasady segregacji. W jaki sposób wykorzystuje się surowce wtórne? Wpływ codziennych czynności na stan środowiska- Zasada 3X U (unikaj kupowania zbędnych rzeczy, użyj powtórnie, utylizuj- by po przetworzeniu odzyskać surowce wtórne)- tworzymy katalog dobrych praktyk.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, konkursy i warsztaty tematyczne, projekcje filmów, udział w zbiorce surowców wtórnych (makulatury, baterii, puszek), praktyczne ćwiczenia z segregacji odpadów, akcje, ekologiczne, obchody Dnia Ziemi.	wychowawcy, nauczyciele przyrody i biologii, nauczyciele organizujący konkursy z w/w tematyką, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, nauczyciele realizujący projekty o tematyce dotyczącej w/w zagadnień, dyrekcja, Samorząd Uczniowski, instytucje wspierające, rodzice	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar zdrowia w sferze duchowej</u>						

określa swoje zamierzenia życiowe i świadomie dąży do wytyczonego celu	wdrażanie do długoterminowego planowania własnych działań ukierunkowanych na osiągnięcie wybranego celu wspieranie w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji promowanie uczenia się przez całe życie wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych	Kim chciałbym zostać, co chciałbym robić w przyszłości... klasy IV-VIII Kto i co pomoże mi w realizacji moich życiowych planów?- mapa działań.	rozmowy z uczniami, dyskusje, tworzenie map	wychowawcy, nauczyciele religii i etyki, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, rodzice, osoby prowadzące działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar relacji w sferze fizycznej</u>						
szanuje nietykalność osobistą innych osób	uświadomienie prawa każdego człowieka do nietykalności osobistej	Bardzo ważne! Prawo do nietykalności osobistej.	rozmowy z uczniami, dyskusje, informacja o konsekwencjach prawnych	wychowawcy, nauczyciele wspomagający, nauczyciele religii i etyki, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, rodzice, dyrekcja, instytucje wspierające, pracownicy szkoły	cały rok na bieżąco	
szanuje własność innych osób	uświadomienie prawa każdego człowieka nienaruszalności jego	Bardzo ważne! Prawo do własności.	rozmowy z uczniami, dyskusje, informacja o konsekwencjach prawnych	wychowawcy, nauczyciele wspomagający,	cały rok	

	własności			nauczyciele religii i etyki, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, rodzice, dyrekcja, instytucje wspierające, pracownicy szkoły	na bieżąco	
Obszar relacji w sferze psychicznej						
czuje się odpowiedzialny za dobre relacje z innymi	uświadomienie korzyści wynikających z dobrych relacji z innymi osobami i budowania pozytywnego klimatu klasy, szkoły, itp	<p>Jak się porozumieć czyli dobra komunikacja interpersonalna daje efekty.</p> <p>Jestem odpowiedzialny za swoje zachowanie- nie prowokuję innych osób ani słownie, ani fizycznie- unikam konfliktów.</p> <p>Czy jestem dobrym kolegą, przyjacielem, synem, córką, uczniem?- właściwe postawy wobec innych.</p>	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, ekspozycja plakatów, gazetek, warsztaty z komunikacji interpersonalnej	wychowawcy, nauczyciele realizujący program, nauczyciele wspomagający, nauczyciele religii i etyki, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, rodzice, dyrekcja, pracownicy szkoły	cały rok na bieżąco	
umie przyznać się do winy	wdrażanie do autorefleksji i umiejętności rekompensowania uczynionej drugiej osobie krzywdy	Trudna sprawa: przyznanie się do winy i zadośćuczynienie.	rozmowy z uczniami, dyskusje,	wychowawcy klas, nauczyciele wspomagający, nauczyciele religii i etyki, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciel WDŻ, rodzice, dyrekcja	cały rok na bieżąco	
Obszar relacji w sferze społecznej						
zna swoje pochodzenie i swoich przodków	<p>promowanie postaw prorodzinnych</p> <p>uświadomienie korzyści wynikających dla każdego człowieka</p>	Opowiem Wam o naszych rodzinnych tradycjach...	rozmowy z uczniami, dyskusje,	wychowawcy, nauczyciele historii i języka polskiego, nauczyciele organizujący apele i konkursy dotyczące	cały rok na bieżąco	

	z rodzinnej wspólnoty i tradycji			historii naszego kraju oraz tradycji, wychowawcy świetlicy, rodzice	wg harmonogramu	
docenia wartość rodziny i oparcia jakie ona niesie	uświadomienie korzyści wynikających ze wsparcia rodziny dla każdego człowieka	„Moja rodzina mnie wspiera-jestem szczęśliwy i bezpieczny!” Czym jest szczęście rodzinne ? Prawa i obowiązki członków mojej rodziny.	rozmowy z uczniami, dyskusje	rodzice, wychowawcy, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog	cały rok na bieżąco	
umie nawiązywać i utrzymywać przyjaźnie	uświadomienie korzyści wynikających z przyjaźni i wsparcia grupy rówieśniczej	Mój przyjaciel, mój kolega...-lubię go. Na czym polega prawdziwa przyjaźń?	rozmowy z uczniami, dyskusje	wychowawcy, rodzice, nauczyciel WDŻ, pedagog, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy	cały rok na bieżąco	
potrafi współpracować w grupie	wdrażanie do przestrzegania zasad współpracy w grupie uświadomienie korzyści wynikających ze współpracy kształtowanie odpowiedzialności za zbiorowość	Poznajmy się! Działajmy razem! -dobry pomysł na współpracę.	rozmowy z uczniami, zajęcia integracyjne, warsztaty z komunikacji interpersonalnej, planowanie i realizacja wspólnych przedsięwzięć klasowych, międzyklasowych, szkolnych	wychowawcy, wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, obozy, wycieczki, wychowawcy świetlicy, Samorząd Uczniowski	cały rok na bieżąco wg harmonogramu	
poczuwa się do odpowiedzialności za działania grupy klasowej	rozwijanie samorządności i aktywności uczniów	Organizujemy nasz zespół klasowy: -wybór samorządu klasowego, -tworzenie grup zadaniowych -przydział zadań i ustalenie zakresu obowiązków (gazetki, dyżury, itd.) Ustalenie norm i zasad obowiązujących w naszej klasie- Kontrakt klasowy.	rozmowy z uczniami, kontrakt klasowy, planowanie i realizacja wspólnych przedsięwzięć klasowych,	uczniowie danej klasy, wychowawcy,	wrzesień	
bierze udział w	wdrażanie do	Trudna sztuka dyskusowania-ćwiczenie	rozmowy z uczniami,	wychowawcy,	cały rok	

dyskusji, dobierając stosowne argumenty	stosowania zasad kultury dyskusji rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania	kultury dyskusji.	dyskusje, warsztaty, ćwiczenia dramowe	nauczyciele przedmiotów, nauczyciel WDŻ, rodzice	na bieżąco	
wyraża i broni własnego zdania	uświadomienie korzyści wynikających z umiejętności wyrażania i obrony swojego zdania	Jak wyrażać swoje zdanie i słuchać tego, co mówią inni- ćwiczenia.	rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty, ćwiczenia dramowe	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, nauczyciel WDŻ, rodzice	cały rok na bieżąco	
umie współzawodniczyć	promowanie zasad zdrowego współzawodnictwa	Zdrowa rywalizacja czyli o współzawodnictwie.	rozmowy z uczniami, dyskusje	wychowawcy, rodzice nauczyciele- w szczególności nauczyciele wychowania fizycznego, trenerzy sportowi, nauczyciele wspomagający	cały rok na bieżąco	
jest zdolny do kompromisu	uświadamianie wartości postawy otwartości i poszukiwania rozwiązań kompromisowych w sytuacjach konfliktowych	Kompromis- co to takiego i jak go osiągnąć?	rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty, ćwiczenia dramowe	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki, wychowawcy świetlicy	cały rok na bieżąco	
umie sprzeciwiać się (nie agresywnie)- jest asertywny	uświadomienie korzyści wynikających bycia asertywnym w relacjach z innymi ludźmi	Jak przeciwstawić się złemu traktowaniu fizycznemu i słownemu ze strony innych nie używając przemocy? Potrafię odmawiać-mówię NIE, kiedy czuję zagrożenie ze strony nieznanymi mi	rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty z komunikacji społecznej, ćwiczenia dramowe	wychowawcy, nauczyciele, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający,	cały rok na bieżąco	

	wdrażanie do zachowań asertywnych w codziennych sytuacjach życiowych	osób.		nauczyciel WDŻ, rodzice, wychowawcy świetlicy		
obiektywnie ocenia zachowanie innych	zwrócenie uwagi na relacje między osobami w klasie i na to, jak się czują w grupie wdrażanie do obserwacji i oceny zachowań innych	Oceniamy zachowanie uczniów naszej klasy.	rozmowy z uczniami, dyskusja na forum klasy przed wystawianiem ocen z zachowania	uczniowie danej klasy, wychowawcy,	styczeń czerwiec	
dotrzymuje słowa	uświadomienie korzyści z dotrzymywania umów/słowa	Czy warto dotrzymywać słowa?	rozmowy z uczniami, dyskusje	rodzice, wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, wychowawcy świetlicy, nauczyciele religii i etyki	cały rok na bieżąco	
zna i akceptuje swoje prawa i obowiązki	upowszechnianie wiedzy o prawach i obowiązkach dziecka /ucznia uświadomienie, że ustalanie oraz przestrzeganie zasad i reguł wpływa na dobre relacje z innymi i zapobiega nieporozumieniom	Kodeks ucznia-zasady obowiązujące w naszej klasie, szkole, społeczności.	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, formalne zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami (stały dostęp uczniów do statutu szkoły, SO, innych dokumentów), informacje o zapisach w Konwencji o prawach dziecka	wychowawcy, rodzice, wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, dyrektor, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, wychowawcy świetlicy	cały rok na bieżąco	
aktywnie uczestniczy w planowaniu i	wdrażanie do aktywnego udziału w	Praca Samorządu Uczniowskiego – odpowiedzialność i aktywne działanie.	rozmowy z uczniami, dyskusje, planowanie i	wychowawcy, nauczyciele	cały rok	

organizowaniu życia klasy, szkoły, środowiska	życiu klasy, szkoły, środowiska, czerpania satysfakcji z działania na rzecz innych motywowanie do aktywności w życiu społecznym	Bawimy się razem w czasie imprez szkolnych i środowiskowych.	realizacja wspólnych przedsięwzięć klasowych, międzyklasowych, szkolnych	wspomagający, nauczyciele realizujący projekty i programy, opiekun Samorządu Uczniowskiego, rodzice, dyrekcja, instytucje wspierające, Rada Rodziców	na bieżąco wg harmonogramu	
zna przedstawicieli władz lokalnych i wie jaka jest funkcja organizacji lokalnych	zapoznanie z przedstawicielami władz lokalnych oraz funkcją organizacji lokalnych	Mieszkam w Czechowicach-Dziedzicach, znam moje miasto i lokalne organizacje.	rozmowy z uczniami, spotkania z przedstawicielami instytucji lokalnych	wychowawcy, nauczyciele WOS, rodzice, przedstawiciele instytucji lokalnych, dyrekcja	cały rok na bieżąco	
dostrzega potrzebę dobrego opanowania języków obcych	promowanie korzyści wynikających z nauki języków obcych	Nauka języka obcego pewną i konieczną inwestycją w przyszłość!	rozmowy z uczniami, dyskusje, udział w kółkach zainteresowań rozwijających kompetencje językowe,	wychowawcy, nauczyciele języka obcego, rodzice, nauczyciele wspomagający, organizatorzy konkursów językowych	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar relacji w sferze duchowej</u>						
rozumie i rozpoznaje uczucia innych, jest empatyczny	zdobywanie umiejętności rozumienia przeżyć i uczuć rówieśników wdrażanie do zrozumienia i akceptowania uczuć przeżywanych przez inne osoby	Rozpoznaję i potrafię nazywać swoje uczucia i emocje. Jak być dobrym dla innych czyli-nie czynić drugiemu co tobie nie miłe. Radzenia sobie z emocjami można się nauczyć-poznajemy techniki relaksacyjne i inne sposoby uwalniania emocji.	rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty z komunikacji interpersonalnej, ćwiczenia dramowe, ćwiczenia relaksacyjne, tworzenie map, warsztaty psychoedukacyjne	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki	cały rok na bieżąco	
		klasy IV-VIII Jak reagujesz na stres?- mapa stresu.				

bezinteresownie pomaga innym	promowanie idei wolontariatu i postawy altruizmu oraz solidarności uświadomienie wartości emocjonalnej wzajemnej pomocy i wsparcia	Warto pomagać innym!- przyłączamy się do akcji charytatywnych prowadzonych w naszej szkole. ----- klasy IV-VIII I Ty możesz zostać wolontariuszem!- tworzymy katalog dobrych praktyk.(wolontariat szkolny i nie tylko)	rozmowy z uczniami, udział w akcjach charytatywnych organizowanych lokalnie i ponadlokalnie, pomoc koleżeńska, promowanie idei wolontariatu, wolontariat szkolny i pozaszkolny	wychowawcy, rodzice, wszyscy nauczyciele, organizatorzy akcji charytatywnych lub ich przedstawiciele, Samorząd Uczniowski, dyrekcja, instytucje wspierające, wychowawcy świetlicy	cały rok na bieżąco	
jest wrażliwy na cierpienie i krzywdę	uwrażliwianie na przejawy zła, przemocy i nietolerancji	Jestem człowiekiem- reaguję na przemoc i zło.	rozmowy z uczniami, dyskusje,	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki	cały rok na bieżąco	
ma poczucie więzi	uświadomienie emocjonalnej ważności poczucia więzi dla każdego człowieka	Kocham, lubię, szanuję...- emocjonalne więzi są ważne.	rozmowy z uczniami, dyskusje.	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, nauczyciele wspomagający, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki	cały rok na bieżąco	
odczuwa dumę z faktu reprezentowania szkoły	uświadomienie praw i obowiązków związanych z reprezentowaniem szkoły na zewnątrz	Prawa i obowiązki reprezentanta szkoły.	rozmowy z uczniami, dyskusje, promowanie pozytywnych wzorców	wychowawcy, rodzice, nauczyciele, dyrekcja	cały rok na bieżąco	
Obszar kultury w						

<u>sferze fizycznej</u>						
w czasie zajęć/rozgrywek sportowych przestrzega zasad fair play	wdrażanie do właściwych postaw / zachowań podczas zajęć, rozgrywek sportowych	Czym jest prawdziwe sportowe zachowanie? - czyli zasady fair play.	rozmowy z uczniami, dyskusje, promowanie pozytywnych wzorców	wychowawcy, rodzice, nauczyciele wychowania fizycznego, trenerzy sportowi, organizatorzy zawodów	cały rok na bieżąco	
rozumie znaczenie kultury fizycznej w życiu człowieka	uświadomienie znaczenia wysiłku fizycznego dla zdrowia i dobrego samopoczucia	W zdrowym ciele-zdrowy duch!- jak aktywność ruchowa wpływa na nasze samopoczucie?	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne,	wychowawcy, rodzice, nauczyciele wychowania fizycznego, higienistka, trenerzy sportowi	cały rok na bieżąco	
potrafi znaleźć właściwe dla siebie formy aktywności fizycznej	zachęcanie do uprawiania wybranej aktywności fizycznej w czasie wolnym	Sport czy rekreacja?- mój pomysł na aktywność ruchową.	rozmowy z uczniami, prezentacja ofert aktywności sportowej i rekreacyjnej, wycieczki, zajęcia sportowe i rekreacyjne szkolne i pozaszkolne	rodzice, nauczyciele wychowania fizycznego, trenerzy sportowi	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar kultury w sferze psychicznej</u>						
umie selekcjonować, porządkować zdobytą wiedzę- potrafi określić przydatność posiadanych informacji dla realizacji wyznaczonego celu	wdrażanie do samorealizacji, weryfikowania wiedzy i wykorzystywania nabytej wiedzy w praktyce zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy	Wiedza to nie tylko teoria- uczymy się, by wykorzystać wiedzę w działaniu.	rozmowy z uczniami, dyskusje,	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, nauczyciele wspomagający, rodzice, bibliotekarka, organizatorzy konkursów i projektów	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar kultury w sferze społecznej</u>						
kulturalnie i	wdrażanie do	Kultura na co dzień- zachowanie w	rozmowy z uczniami,	wychowawcy,	cały rok	

odpowiedzialnie zachowuje się w miejscach publicznych	przestrzegania norm kulturalnego zachowania w miejscach publicznych	miejscach publicznych, instytucjach, środkach komunikacji, używanie zwrotów i form grzecznościowych.	dyskusje, ćwiczenia dramowe	rodzice, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, pracownicy szkoły, dyrekcja	na bieżąco	
jest punktualny	wdrażanie do punktualności w codziennym życiu	Dlaczego warto być punktualnym?	rozmowy z uczniami, dyskusje	wychowawcy, rodzice, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog,	cały rok na bieżąco	
kontroluje słowa oraz gesty i nie podnosi głosu w sytuacjach konfliktowych	wdrażanie do stosowania zasad pozytywnej komunikacji w sytuacjach trudnych i konfliktowych	Spokój i opanowanie czyli dobra komunikacja niewerbalna daje efekty.	rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty z komunikacji interpersonalnej, ćwiczenia dramowe	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, nauczyciel WDŻ,	cały rok na bieżąco	
nie używa przemocy fizycznej i słownej	wskazywanie sposobów konstruktywnych zachowań w sytuacjach trudnych / konfliktowych	Przemoc NIGDY nie jest rozwiązaniem!	rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty z komunikacji społecznej, ćwiczenia dramowe, projekcje filmów	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki, dyrekcja, pracownicy szkoły	cały rok na bieżąco	

docenia pracę przedstawicieli wszystkich zawodów	wpajanie szacunku dla ludzi wykonujących różne zawody	Każda praca jest wartością, każdy pracownik jest ważny!	rozmowy z uczniami, dyskusje	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki, dyrekcja, pracownicy szkoły	cały rok na bieżąco	
zna historię szkoły	poznanie historii i tradycji szkoły oraz jej związków z historią regionu kultywowanie tradycji szkolnej	Szkoła Podstawowa nr 5 w Czechowicach –Dziedzicach ma już ponad 100 lat! - ceremoniał szkolny, hymn i sztandar szkoły, patron szkoły- Mikołaj Kopernik.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, kultywowanie ceremoniału szkolnego i tradycji szkoły: sztandar i hymn szkolny w czasie uroczystości szkolnych i miejskich, konkursy plastyczne, wystawy prac, konkursy wiedzy o patronie szkoły, Dzień Patrona Szkoły	wychowawcy, nauczyciele historii, języka polskiego, WOS, przyrody, geografii, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, dyrekcja, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco wg harmonogramu	
zna walory turystyczne regionu/potrafi go zarekomendować	poznanie historii miasta i najważniejszych obiektów historycznych, sakralnych, przemysłowych, w gminie	Tu mieszkam i żyję- kultura, historia i społeczność naszego regionu.	rozmowy z uczniami, wycieczki piesze po okolicy, spotkania z ciekawymi ludźmi, odwiedzanie cmentarzy i miejsc pamięci narodowej, uczestniczenie w obchodach Dni Czechowic,	wychowawcy, nauczyciele historii, języka polskiego, WOS, przyrody, geografii, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, instytucje wspierające, rodzice, dyrekcja	cały rok na bieżąco wg harmonogramu	
zna i szanuje symbole narodowe/ wie gdzie i kiedy stosuje się te	wpajanie miłości i szacunku do Ojczyzny	Moja Ojczyzna i symbole narodowe- znam i szanuję. -----	rozmowy z uczniami, dyskusje, apele i uroczystości	wychowawcy, rodzice, nauczyciele historii, języka polskiego, WOS,	cały rok	

symbole		klasy IV-VIII Patriotyzm dla mnie to...	okolicznościowe, pozaszkolne, obchody ważnych rocznic i świąt narodowych, lekcje historii, języka polskiego	wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, instytucje wspierające, dyrekcja, pracownicy szkoły	na bieżąco	
zna daty świąt państwowych	organizowanie i aktywny udział w uroczystościach o charakterze rocznicowym ważnych dla historii Polski	Pamiętamy o ważnych datach w naszej historii: 1 września, 11 listopada, 3 maja	rozmowy z uczniami, apele i uroczystości okolicznościowe, obchody ważnych rocznic i świąt	wychowawcy, rodzice, nauczyciele historii, języka polskiego, WOS, wszysty nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, instytucje wspierające, dyrekcja	cały rok na bieżąco wg harmono gramu	
szanuje miejsca pamięci narodowej, zabytki kultury i sztuki	wdrażanie do kulturalnego zachowania się w miejscach pamięci narodowej zapoznanie z sylwetkami ważnych postaci historycznych	Dziedzictwo narodowe: kultura, historia, literatura, język oraz bohaterowie narodowi- to ważna sprawa!	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, wycieczki przedmiotowe, zwiedzanie miejsc tradycji i kultury, lekcje historii, języka polskiego	wychowawcy, rodzice, wszysty nauczyciele- w szczególności nauczyciele historii, języka polskiego, WOS, plastyki, muzyki, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, bibliotekarka, dyrekcja, instytucje wspierające,	cały rok na bieżąco wg harmono gramu	
godnie reprezentuje kraj na zewnątrz	promowanie pozytywnych wzorców i postaw opartych na kulturze osobistej	Reprezentować swój kraj godnie czyli jak?	rozmowy z uczniami, dyskusje, promowanie pozytywnych wzorców	wychowawcy, rodzice, nauczyciele historii, języka polskiego, WOS, wszysty nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, bibliotekarka, dyrekcja, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	

Obszar kultury w sferze duchowej						
wykazuje dążenie do dobra	<p>promowanie pozytywnych wzorców i kształtowanie postaw opartych na wartościach uniwersalnych</p> <p>formowanie poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób</p>	Być dobrym człowiekiem, żyć godnie- to wielkie wyzwanie.	rozmowy z uczniami, dyskusje, promowanie pozytywnych wzorców	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki	cały rok na bieżąco	
zauważa i docenia otaczające go piękno	kształtowanie wrażliwości estetycznej	Gdzie szukać piękna?- Kultura, Sztuka, Natura wokół nas.	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, wyjścia do kina, wyjazdy do teatru, galerii, muzeum, koncerty umuzykalniające, wyjścia na wystawy, programy edukacji czytelniczej, wycieczki przedmiotowe i tematyczne,	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele- w szczególności nauczyciele polskiego, historii, przyrody, geografii, plastyki, muzyki, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, nauczyciel WDŻ, nauczyciele religii i etyki	cały rok na bieżąco	
poszerza swoją wiedzę	<p>wdrażanie do systematycznego poszerzania wiedzy i poszukiwania jej w różnych źródłach</p> <p>ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy</p>	Wiedza kluczem do dobrej przyszłości.	rozmowy z uczniami, dyskusje, konkursy wiedzy szkolne i pozaszkolne, kółka zainteresowań	wychowawcy, rodzice, wszyscy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, organizatorzy konkursów,	cały rok na bieżąco	

	<p>do rozwoju umiejętności</p> <p>rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki</p>			<p>bibliotekarka, dyrekcja, instytucje wspierające</p>		
<p>ma krąg własnych zainteresowań i zna miejsca, gdzie może je rozwijać</p>	<p>wskazywanie korzyści wynikających z rozwijania własnych pasji i zainteresowań</p>	<p>Moje hobby, moje zainteresowania- zobaczcie! -prezentujemy zbiory, trofea sportowe, prace plastyczne, itp.</p>	<p>rozmowy z uczniami, zachęcanie do pracy w kołach zainteresowań, organizacjach młodzieżowych, zajęciach pozalekcyjnych, udział w konkursach przedmiotowych i tematycznych, Szkolny Koncert talentów – prezentacja zdobytych umiejętności, trofeów, wystawy prac uczniowskich.</p>	<p>wychowawcy, rodzice, wszyscy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, organizatorzy konkursów/ zawodów, bibliotekarka, dyrekcja, instytucje wspierające</p>	<p>cały rok na bieżąco</p>	
<p>jest twórczy</p>	<p>promowanie twórczego podejścia do problemów i zadań</p> <p>wdrażanie do innowacyjności i kreatywności</p> <p>kształcenie myślenia matematycznego</p>	<p>Twórczy człowiek- artysta, naukowiec, innowator... i ja!</p>	<p>rozmowy z uczniami, dyskusje, warsztaty rozwijające twórcze podejście do problemów</p>	<p>wychowawcy, rodzice, wszyscy, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, organizatorzy konkursów/ zawodów, nauczyciele prowadzący zajęcia z programowania, dyrekcja, instytucje wspierające</p>	<p>cały rok na bieżąco</p>	

świadomie korzysta z dóbr kultury	wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki	Książka tak nam bliska-literackie inspiracje-plastyczne, muzyczne, kulinarne, podróżnicze, sportowe i inne. Wyprawy do świata Kultury- biblioteka, galeria sztuki, teatr, kino, muzeum, itd.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, wyjścia do kina, wyjazdy do teatru, galerii, muzeum, koncerty umuzykalniające, wyjścia na wystawy, programy edukacji czytelniczej,	wychowawcy, rodzice, wszyscy, nauczyciele- w szczególności nauczyciele języka polskiego, historii, plastyki, muzyki, WOS, wychowawcy świetlicy, nauczyciele, wspomagający, dyrekcja, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i szanuje je- jest tolerancyjny	promowanie postawy tolerancji, akceptacji odmienności i różnorodności wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi	Każdy z nas jest inny, każdy z nas jest ważny-uczmy się tolerancji. Żyję w wielokulturowym społeczeństwie, szanuję prawo do odmienności. Inny-nie znaczy gorszy. klasy IV-VIII Czym jest tolerancja? Co w praktyce dla mnie oznacza to pojęcie?	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, spotkania z ciekawymi ludźmi, warsztaty dotyczące różnych kultur, tradycji, warsztaty integracyjne, ekspozycja plakatów, gazetek	wychowawcy, rodzice, wszyscy nauczyciele- w szczególności nauczyciele języka polskiego, historii, WOS, nauczyciele religii i etyki, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, nauczyciel WDŻ, Samorząd Uczniowski, nauczyciele wspomagający, wychowawcy świetlicy, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
Obszar bezpieczeństwa w sferze fizycznej						
unikania niebezpiecznych miejsc i sytuacji	wdrażanie do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w codziennych sytuacjach życiowych	Dlaczego nie powinniśmy odpowiadać na pytania nieznajomych i brać prezentów, jedzenia od kogoś obcego? Nie zbliżam się do nieznanymi zwierząt. „Znajomy” z internetu -zagrożenia	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, warsztaty profilaktyczne, warsztaty psychoedukacyjne, spotkania z przedstawicielami Policji i	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ,	cały rok na bieżąco	

	uświadamianie zagrożeń i konsekwencji wynikających z nieodpowiedzialnych zachowań	wynikające z kontaktu z osobami obcymi poznanymi w wirtualnym świecie. Asertywność jest potrzebna-nie bój się odmówić!	Straży Miejskiej, ćwiczenia dramowe	nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające		
potrafi zadbać bezpieczeństwo swoje i innych	promowanie postawy odpowiedzialności i dbałości o bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sytuacjach	Bezpieczny pobyt w szkole- przerwa, boisko, plac zabaw, wycieczka. Bezpieczny wypoczynek letni i zimowy- pobyt nad wodą, w górach, w lesie. Czym są środki chemiczne stosowane w gospodarstwie domowym-jak się z nimi obchodzić.	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, warsztaty profilaktyczne, spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, ćwiczenia dramowe, zapoznanie uczniów z przepisami i zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w różnych miejscach i sytuacjach	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny , pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
rozważnie korzysta z urządzeń technicznych	promowanie zasad bezpieczeństwa związanych z obsługą urządzeń technicznych	Uwaga na prąd i gaz!- rozważne i bezpieczne korzystanie z domowych urządzeń elektrycznych i gazowych.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa	wychowawcy, rodzice, nauczyciele techniki, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
przewiduje skutki swoich działań	wdrażanie do przewidywania możliwych skutków podejmowanych działań	Co może się wydarzyć, kiedy nie zastosujemy się do zasad bezpieczeństwa?	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej,	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły,	cały rok na bieżąco	

				instytucje wspierające		
Obszar bezpieczeństwa w sferze psychicznej						
umiejętnie i odpowiedzialnie korzysta z mediów społecznościowych i technologii informacyjnych	wdrażanie do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej (także w kontekście nauki zdalnej)	<p>Jak bezpiecznie i odpowiedzialnie korzystać z Internetu-złote zasady netykiety.</p> <p>Doskonalimy umiejętności posługiwania się narzędziami pracy zdalnej- Dziennik Librus i platforma TEAMS.</p> <p>Internet to źródło przydatnych informacji i ciekawych gier edukacyjnych.</p> <p>Po co nam telefon komórkowy?</p> <p>Co za dużo to niezdrowo czyli o siedzeniu przed komputerem czy telewizorem słów kilka.</p> <p>Cyberprzemoc czyli co?</p> <p>Czego nigdy nie należy robić Internecie.</p> <p>Co mam zrobić jeśli jestem ofiarą cyberprzemocy? -komu o tym powiedzieć.</p> <p>-----</p> <p>klasy IV-VIII</p> <p>Zasady odpowiedzialności prawnej związanej z działalnością w sieci.</p> <p>Mój wizerunek jest moją własnością.</p>	rozmowy z uczniami, dyskusje, prezentacje multimedialne, warsztaty profilaktyczne, warsztaty psychoedukacyjne, spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej, konkursy, ekspozycja plakatów, gazetek, udział w akcjach edukacyjnych, informacje o przepisach i konsekwencjach prawnych	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele- w szczególności nauczyciele informatyki, wychowawcy świetlicy, bibliotekarka, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
potrafi zwrócić się o pomoc i skorzystać z niej	upowszechnianie wiedzy o osobach i instytucjach/	Kto mi pomoże, kiedy mam problemy? - osoby i instytucje pomagające (pedagog, pedagog specjalny, psycholog, opiekun	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, warsztaty profilaktyczne,	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny,	cały rok na	

	organizacjach, pomocowych oraz wspierających w sytuacjach trudnych i kryzysowych	społeczny, dzielnicowy, telefon zaufania, organizacje i stowarzyszenia o charakterze pomocowym i wspierającym, organizacje opierające się na wolontariacie). Konflikt, kłótnia- kogo prosić o pomoc? Jak mam się zachować, gdy się zgubię.	spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej oraz przedstawicielami różnych instytucji pomocowych, ćwiczenia dramowe	psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciel WDŻ, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	bieżąco	
Obszar bezpieczeństwa w sferze społecznej						
potrafi przeciwstawić się ryzykownym zachowaniom	uświadomienie zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych promowanie postawy asertywnej jako sposobu na przeciwstawienie się ryzykownym zachowaniom	Mówię NIE! – kiedy moje zdrowie i życie może być zagrożone. Presja rówieśnicza- jak sobie z nią poradzić?	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, warsztaty profilaktyczne, warsztaty psychoedukacyjne, spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej, ćwiczenia dramowe	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
zna przepisy ruchu drogowego	zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa w ruchu drogowym wdrażanie do przestrzegania tych zasad w codziennym życiu	Bezpieczna droga do szkoły-poruszam się po drogach publicznych jako pieszy. Bądź widoczny!- elementy odblaskowe są ważne. Bezpiecznie jeżdżę na rowerze i rolkach.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej, ćwiczenia praktyczne- spacer połączony z praktycznym stosowaniem zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, filmy edukacyjne, ekspozycja plakatów, gazetek	wychowawcy, rodzice, wszyscy nauczyciele- w szczególności nauczyciele techniki, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty/ prelekcje, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	

stосуje się do zakazów i ostrzeżeń, przepisów prawa	zapoznanie uczniów z podstawowymi przepisami prawa uświadomienie konsekwencji wynikających z nieprzestrzegania ich	Poznaję przepisy prawa, bo obowiązują także mnie.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej,	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
właściwie reaguje w razie wypadku lub sytuacji kryzysowej	uświadomienie korzyści płynących ze znajomości zasad udzielania pierwszej pomocy przygotowanie do podjęcia działania w razie wypadku lub sytuacji kryzysowej	Znam zasady postępowania w wypadku ogłoszenia ewakuacji. Wypadek!- wiem co mogę zrobić. (telefony alarmowe) ----- klasy IV-VIII Znam zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej -warsztaty.	rozmowy z uczniami, prezentacje multimedialne, warsztaty dot. zasad udzielania pomocy przedmedycznej, spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, Pogotowia ratunkowego, pokazy ratownictwa, próbny alarm pożarowy-ćwiczenia ewakuacyjne	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty/ prelekcje, dyrekcja, pracownicy szkoły, instytucje wspierające	cały rok na bieżąco	
<u>Obszar bezpieczeństwa w sferze duchowej</u>						
nie poddaje się manipulacjom w sferze duchowej	zapoznanie uczniów z mechanizmami manipulacji przy werbunku do sekt	----- klasy VII-VIII Dlaczego sekty są niebezpieczne?	rozmowy z uczniami, dyskusje, promowanie pozytywnych wzorców	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele- w szczególności nauczyciele religii i etyki, nauczyciel WDŻ, wychowawcy świetlicy, nauczyciele	cały rok na bieżąco	

				wspomagający, specjaliści prowadzący warsztaty		
ma ugruntowaną hierarchię wartości	ukierunkowanie ucznia ku wartościom zapoznanie z katalogiem wartości zachęcanie do poszukiwania autorytetów i kierowania się wartościami w codziennych wyborach i postępowaniu	Co jest dla nas ważne w życiu- wybieramy wartości ważne dla naszej klasy. Szukamy wzorów do naśladowania. <hr/> klasy VI-VIII Kto i dlaczego jest dla mnie autorytetem?	rozmowy z uczniami, dyskusje, promowanie pozytywnych wzorców	wychowawcy, rodzice, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wszyscy nauczyciele- w szczególności nauczyciele religii i etyki, nauczyciel WDŻ, wychowawcy świetlicy, nauczyciele wspomagający	cały rok na bieżąco	

Uwaga! Adresatami działań są wszyscy uczniowie- oznacza to zarówno dzieci z klas I-III, jak i z klas IV-VIII.

Niektóre treści zostały rozbudowane lub są przeznaczone tylko dla klas starszych –wtedy w zapisie wskazano konkretne klasy.

Realizacja tematów odbywa się na poziomie dostosowanym do wieku dzieci.

Kolejność realizacji tematów związanych z poszczególnymi zagadnieniami zależy od wychowawców klas, nauczycieli realizujących daną tematykę, rozkładu materiału dydaktycznego, bieżących potrzeb klasy, itd.

X. Strategie profilaktyki szkolnej

Działania profilaktyczne w naszej szkole realizowane są poprzez wykorzystanie następujących strategii:

1. Strategia informacyjna- celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań.

2. Strategia edukacyjna- strategia ta ma pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem czy rozwiązywanie konfliktów itp.) U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności niezbędnych w życiu społecznym.

3. Strategia działań alternatywnych- celem jest pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) i osiągnięcie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową). U podstaw tej strategii zakłada się , że wielu ludzi podejmuje zachowania ryzykowne ze względu na brak możliwości rozwoju zainteresowań i osiągnięcia sukcesów pozytywnych.

4. Strategia interwencyjna- celem jej jest wspieranie w sytuacjach kryzysowych osób mających trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów osobistych. Elementem interwencyjnym jest towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Formą realizacji tej strategii może być poradnictwo.

XI. Metody i formy realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły

Założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły są realizowane za pomocą następujących metod:

1. Metody podające: wykład informacyjny, pogadanka, opowiadanie, opis, prelekcja, objaśnienie lub wyjaśnienie.
2. Metody problemowe: wykład problemowy, klasyczna metoda problemowa.
3. Metody aktywizujące: m.in.- burza mózgów, metoda przypadków, metoda sytuacyjna, gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne), debata „za i przeciw”, drzewo decyzyjne, dyskusja, metaplan, mapa mentalna (pojęciowa), dyskusja – kapelusze myślowe Edwarda De Bono, odgrywanie ról (drama, symulacja, inscenizacja), analiza SWOT.
4. Metody eksponujące: film, sztuka teatralna, ekspozycja, pokaz połączony z przeżyciem.
5. Metody programowane: z użyciem komputera, z użyciem podręcznika programowanego.
6. Metody praktyczne: pokaz, ćwiczenia przedmiotowe, metoda projektów, metoda tekstu przewodniego.

Założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły są realizowane poprzez następujące formy:

- zajęcia z wychowawcą
- zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego
- zajęcia opiekuńcze
- zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- zajęcia prowadzone w ramach doradztwa edukacyjno-zawodowego
- programy profilaktyczne

- warsztaty
- treningi umiejętności
- programy i kampanie informacyjno-edukacyjne
- zajęcia pozalekcyjne i kółka zainteresowań (twórcze, sportowe)
- uroczystości klasowe i szkolne
- imprezy szkolne, środowiskowe, regionalne, ogólnopolskie
- pedagogizację rodziców w ramach wywiadówek ogólnoszkolnych oraz konsultacji z wychowawcami i pedagogiem szkolnym
- współpracę między instytucjami (szkoły, poradnie, Policja, Straż Miejska, MOPS, OPS, PPP itp)
- szkoleniowe rady pedagogiczne
- indywidualny udział nauczycieli w szkoleniach dotyczących wychowania i profilaktyki
- ekspozycje o charakterze informacyjnym: tablice, gazetki, plakaty, ulotki, prezentacje multimedialne
- inne formy

Działalność wychowawcza i profilaktyczna może odbywać się w oddziale, grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, z udziałem całej społeczności szkolnej lub w trakcie bieżącej pracy z uczniem.

XII. Struktura oddziaływań wychowawczo- profilaktycznych

Zadania dyrektora:

1. określanie zadań w zakresie wychowania i profilaktyki
2. określanie zapotrzebowania na realizację programów profilaktycznych
3. monitorowanie przebiegu realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły
4. dokonywanie analizy i ewaluacji działalności wychowawczej i profilaktycznej
5. wspieranie działań wychowawczych i profilaktycznych w środowisku szkolnym
6. organizowanie wspomaganie szkoły w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zadania nauczycieli i wychowawców:

1. prowadzenie systematycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej wśród uczniów i ich rodziców;
2. rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;

3. określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
4. rozpoznawanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki;
5. podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów w celu podnoszenia efektywności uczenia się i poprawy ich funkcjonowania;
6. współpraca z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym, w szczególności w zakresie oceny funkcjonowania uczniów, barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie uczniów i ich uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki oraz efektów działań podejmowanych w celu poprawy funkcjonowania ucznia oraz planowania dalszych działań;
7. prowadzenie w szkole obserwacji pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy z uczniami mającą na celu rozpoznanie u uczniów: trudności w uczeniu się, w tym w przypadku uczniów klas I–III szkoły podstawowej deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych oraz ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, a także potencjału ucznia i jego zainteresowań, szczególnych uzdolnień;
8. wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami;
9. wielokierunkowa współpraca z rodzicami;
10. wybór form, w których realizować będzie w danej klasie działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, uwzględniając wykorzystanie aktywizujących metod pracy, z tym że w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, prowadzenie działań, o których mowa, realizowane jest we współpracy z przedstawicielem lub przedstawicielami państwowych wojewódzkich i państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych, Policji lub podmiotów, o których mowa w art.3 ust 2 i art.5 ust 1 ustawy o zdrowiu publicznym, posiadającymi doświadczenie w prowadzeniu tych działań, w szczególności w realizowaniu programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
11. realizowanie doradztwa zawodowego na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
12. systematyczne prowadzenie dokumentacji działań wychowawczo- profilaktycznych.

Zadania pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego :

1. prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły, placówki;
2. diagnozowanie sytuacji wychowawczych w przedszkolu, szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu przedszkola, szkoły, placówki;
3. udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;

4. podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
5. minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
6. inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
7. pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
8. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły, placówki,
 - b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
9. systematyczne prowadzenie dokumentacji działań wychowawczo- profilaktycznych

Zadania pedagoga specjalnego:

- 1) współpraca z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych lub innymi specjalistami, rodzicami oraz uczniami w:
 - a) rekomendowaniu dyrektorowi szkoły do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz dostępności, o której mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
 - b) prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
 - c) rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
 - d) określaniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia;
- 2) współpraca z zespołem w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienia mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
 - b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem,
 - c) dostosowaniu sposobów i metod pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych,

- d) doborze metod, form kształcenia i środków dydaktycznych do potrzeb uczniów;
- 4) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom;
- 5) współpraca, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny);
- 6) przedstawianie radzie pedagogicznej propozycji w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły w zakresie wymienionych wyżej zadań.

Zadania logopedy:

1. diagnozowanie logopedyczne, w tym prowadzenie badań przesiewowych w celu ustalenia stanu mowy oraz poziomu rozwoju językowego uczniów;
2. prowadzenie zajęć logopedycznych dla uczniów oraz porad i konsultacji dla rodziców i nauczycieli w zakresie stymulacji rozwoju mowy uczniów i eliminowania jej zaburzeń;
3. podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współ- pracy z rodzicami uczniów;
4. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:
 - a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
 - b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. systematyczne prowadzenie dokumentacji działań wychowawczo- profilaktycznych

Zadania świetlicy szkolnej:

1. organizacja czasu wolnego uczniów pozostających na terenie szkoły przed i po zakończonych zajęciach lekcyjnych;
2. organizowanie pomocy w nauce, tworzenie warunków do nauki własnej;
3. organizowanie gier i zabaw ruchowych oraz innych form kultury fizycznej w pomieszczeniu i na świeżym powietrzu, mających na celu prawidłowy rozwój fizyczny dziecka;
4. organizowanie zajęć mających na celu ujawnienie i rozwijanie zainteresowań, uzdolnień;
5. stworzenie warunków do uczestnictwa w kulturze, kształtowanie kulturalnych nawyków życia codziennego;
6. upowszechnienie zasad kultury zdrowotnej, kształtowanie nawyków higieny i czystości dbałości o zachowanie zdrowia;
7. rozwijanie samodzielności oraz społecznej aktywności;

8. organizowanie korzystania z wyżywienia – obiady szkolne;
9. współdziałanie z rodzicami, nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym i środowiskiem lokalnym szkoły;
10. systematyczne prowadzenie dokumentacji działań wychowawczo- profilaktycznych.

Zadania pielęgniarki szkolnej:

1. zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej w szkole
2. współpraca z rodzicami w sprawach dotyczących zdrowia ich dzieci
3. wspieranie wychowawców, nauczycieli, pedagoga i pozostałych pracowników szkoły w realizacji zadań wychowawczo- profilaktycznych wynikających z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.
4. podejmowanie działań wychowawczo- profilaktycznych wynikających z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły w stosunku do uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli

Zadania doradcy zawodowego:

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
2. prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
3. opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 5 ust. 1, oraz koordynacja jego realizacji;
4. wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 5 ust. 1;
5. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Zadania rodziców:

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania wychowawczo- profilaktyczne dla rodziców :

1. każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny
2. rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem /zastępcą/ Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom
3. rodzice biorą czynny udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych (pedagogizacja rodziców)
4. rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów

5. rodzice wnioskuje do odpowiednich organów i instytucji w sprawach badań i opinii dotyczących dziecka, kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dotyczących ich dzieci

XIII. Instytucje i organizacje wspierające szkołę w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły

- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Czechowicach – Dziedzicach z Filią w Bielsku – Białej -ul. Kasprowicza 48, Czechowice-Dziedzice
- Ośrodek Pomocy Społecznej - ul. Kolejowa 37, Czechowice-Dziedzice
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - ul. Karola Miarki 11, Bielsko-Biała
- Komisariat Policji- ul. Mickiewicza 1, Czechowice-Dziedzice
- Sąd Rejonowy w Pszczynie- ul. ks. bp. Bogedaina 14, Pszczyna
- Straż Miejska- ul. Niepodległości 35, Czechowice-Dziedzice
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży - ul. Sobieskiego 83, Bielsko – Biała
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie- ul. Piastowska 40, Bielsko-Biała
- Ośrodek Pomocy Dziecku -ul. Legionów 81, Czechowice-Dziedzice
- Urząd Miejski w Czechowicach- Dziedzicach -Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom- Plac Jana Pawła II, Czechowice-Dziedzice
- Parafia pw. Św.Andrzeja Boboli- Al. Św. Andrzeja Boboli 2, Czechowice-Dziedzice
- Zarząd Osiedla "Centrum" w Czechowicach-Dziedzicach
- Miejska Biblioteka Publiczna- ul. I. J. Paderewskiego 3, Czechowice-Dziedzice
- Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” -ul. Legionów 25, Bielsko-Biała
- Regionalny Ośrodek Metodyczno-Edukacyjny Metis- ul. Drozdów 21 i 17, Katowice
- Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli "WOM"- ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego 7, Katowice
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna -Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny- ul. Raciborska 39, Katowice
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny- ul. Broniewskiego 21, Bielsko –Biała
- inne instytucje i organizacje

XIV. Przewidywane efekty Programu i podjętych działań wychowawczo- profilaktycznych

- podniesienie poziomu nawyków higienicznych
- wzrost świadomości poprawnych nawyków żywieniowych i ich realizacja w życiu codziennym
- preferowanie zdrowego stylu życia
- wypracowanie umiejętności organizowania czasu wolnego i samorozwoju
- podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa w szkole i poza nią
- wzrost wiedzy dotyczącej prawnych i społecznych konsekwencji zachowań ryzykownych
- podniesienie poziomu świadomości występujących zagrożeń i sposobów zapobiegania im
- wyrobienie prawidłowych reakcji w sytuacji pojawienia się zagrożenia
- minimalizacja aktów przemocy i agresji
- nabycie umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów przez uczniów
- poprawa kontaktów interpersonalnych w relacjach uczeń- uczeń, uczeń- osoba dorosła
- wzrost poczucia własnej wartości uczniów
- poprawa sytuacji wychowawczej wśród uczniów, integracja zespołów klasowych
- poprawa kultury zachowań i kultury języka
- wzrost poziomu czytelnictwa i aktywnego zainteresowania książkami oraz czasopismami
- podniesienie poziomu świadomego i bezpiecznego korzystania z nowoczesnych mediów i urządzeń
- wolność od nałogów
- podejmowanie przez uczniów działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym angażowanie się w wolontariat
- realizacja w codziennym życiu zasad zrównoważonego rozwoju oraz działań na rzecz ochrony środowiska
- pozyskanie rodziców do aktywnej współpracy - włączenie się w życie szkoły, uczestniczenie w oferowanych programach, warsztatach, imprezach, itd.
- wzrost umiejętności rodziców i nauczycieli w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych
- zmniejszenie ilości problemów wychowawczych wynikających z deficytów rozwojowych i skutków zaniedbań środowiskowych
- zintensyfikowanie współpracy między rodzicami a poradnią psychologiczno -pedagogiczną i innymi instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacjach problemowych

XV. Monitoring i ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły

1. Monitorowanie realizowania zadań Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły odbywa się na bieżąco.
2. Ewaluacji dokonuje się na zakończenie roku szkolnego:
 - każdy wychowawca sporządza sprawozdanie z działań wychowawczo- profilaktycznych w swojej klasie
 - pedagog szkolny i pedagog specjalny oraz psycholog szkolny sporządzają sprawozdanie ze swoich działań wychowawczo- profilaktycznych
 - pielęgniarka sporządza sprawozdanie ze swoich działań wychowawczo- profilaktycznych
 - nauczyciele, którzy nie mają wychowawstwa, wyszczególniają swój udział w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły w arkuszu analizy pracy własnej w danym roku szkolnym
 - wychowawcy świetlicy wyszczególniają swój udział w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły w sprawozdaniu z pracy świetlicy szkolnej w danym roku szkolnym
 - dyrektor szkoły dokonuje całościowej analizy i ewaluacji działalności wychowawczo -profilaktycznej w danym roku szkolnym
3. Sformułowane wnioski służą do przeprowadzania zmian i korekt w Programie.
4. Ewaluacja uwzględnia opinie i oceny wszystkich grup uczestniczących w Programie.
5. Narzędzia ewaluacji:
 - obserwacja zachowań uczniów
 - analiza dokumentacji szkolnej i klasowej prowadzonej przez wszystkich nauczycieli
 - analiza dokumentacji służbowej pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego pedagoga specjalnego
 - analiza dokumentacji pielęgniarki szkolnej
 - analiza innych dokumentów szkolnych
 - ankiety dla uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli
 - porównanie wyników ewaluacji z kolejnych lat
 - rozmowy/wywiady z uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz innymi osobami związanymi z działaniami wychowawczo-profilaktycznymi w szkole
 - inne narzędzia

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły ma charakter otwarty, co oznacza, że na początku każdego roku szkolnego istnieje możliwość wprowadzenia modyfikacji w zależności od sytuacji i potrzeb grup tworzących społeczność szkolną.

Uchwalanie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły lub placówki należy do Rady Rodziców, która powinna działać w porozumieniu z Radą Pedagogiczną (Ustawa Prawo oświatowe art. 84).

Program został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Czechowicach-Dziedzicach uchwałą nr /2024/2025 z dnia września 2024r.

Załącznikami do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły są Plany pracy wychowawczej przygotowane dla poszczególnych klas.